

VII СЕСІЯ ВЯРХОУНАГА СОВЕТА СССР ПЕРШАГА СКЛІКАННЯ

Сумеснае пасяджэнне Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей 6 жніўня 1940 года

ЗАЯВА ПАўНАМОЦНАЙ КАМІСІІ ДЗЯРЖАўНАЙ ДУМЫ ЭСТОНСКОЙ РЭСПУБЛІКІ

Прамова члена Паўнамоцнай Камісіі Дзяржаўнай думы Эстонскай Рэспублікі, сакратара Цэнтральнага Камітэта камуністычнай партыі Эстоніі тав. І. Лаурыстына

Прамова сказана на эстонскай мове

Таварышы дэпутаты Вярхоўнага Савета Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік! Дазвольце мне ад імя працоўнага народа Эстоніі сардэчна вітаць вас, прастаўнікоў свабодных народаў СССР, слаўную Чырвоную Армію, прыяўшую на свае магутныя плечы клопаты аб безапабасці Эстоніі, і Урад Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік на чале з мудрым прэзідэнтам Сталіным і мірнай палітыкай таварышам Вячаславам Міхайлавічам Молатавым. (Усе ўстаюць. Бурныя, працяглыя апладысменты.)

Увесь працоўны народ Эстоніі шло паўнапраўна прывітаць нашай вялікай наставініцы і правяду таварышу Сталіну. (Усе ўстаюць. Бурныя, працяглыя апладысменты, пераходзячы ў авяцую.)

Дзякуючы мудрай сталінскай палітыцы рэабуржавізацыяныя планы імперыялістаў, якія прабавалі ўпагнуць у ваіну як Савецкі Саюз, так і наш эстонскі народ. Рэзультат мудрай палітыкі Савета Саюза з'яўляецца тое, што эстонскі народ атрымаў магчымасць разам з свабоднымі народамі Савета Саюза іці насустрач светламу будучаму, карыстацца работамі міру і будаваць мадэрную сацыялістычную рэспубліку.

Таварышы! Эстонскія працоўныя масы вярнуліся да свабоды і да гэтага часу б'юцца барацьбаю. Ад працівага эстонскага саянства адбіраўся зямля. Візны барона пры малейшым непадаслушэнстве гуляў на спіне селяніна. Калі званілі народ асмельваўся паўстаць супроць сваіх прыгнатынікаў, то яго падаўлялі самым жорсткім чынам. Гіет багатыя барона пералятаў з гнётам царскага рэжыма, і казані бізун гуляў па спіне як рускага, так і эстонскага рабочага і селяніна. Нарскія апарышкі, багатыя бароны, капіталісты і памешчыкі многа год душылі эстонскі народ.

У 1917 г. эстонскія рабочыя і селяне ў рэзультате Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ўстанавілі саветскую ўладу. Зямля была адбрана ад памешчыкаў, а прамысловыя і банкі ад капіталістаў. Але эстонскія працоўныя народ не доўга мог цешыцца свабодой. Прышла сацыялістычная германская акупацыя, а потым узварваліся англійскія імперыялісты і іх прысленікі, якія паставілі ва ўладзе эстонскую буржуазію.

Эстонская буржуазія не ўступала багатым баронам і парызму ў крылаўнасці і зверствах супроць народа. Мноства самадзельных барабінцоў за свабоду было забіта ў час грамадзянскай ваіны. Эстонская буржуазія, б'юцца генералы, фіскалі маснікі і іншыя каты б'юцца знішчыць вольны працоўны эстонскага працоўнага народа. Выпрабаваны правалы эстонскага працоўнага народа таварыш Віктар Кінгісеп б'юць зрадышні артыштаны, яго пабілі да крыві, замалі яму косці, расстралялі і пакавалі невядома дзе. Нашы людзі і палі перапоўнены маглімі рэвалюцыйных рабочых і селян.

Да самага апошняга часу эстонскія працоўныя народ стаялі пад гнётам капітала і пад уздамі рэакцыйнай клякі.

Працягваючы капіталістычна кляка прыводзіла палітыку поўнай ізаляцыі Эстоніі ад Савета Саюза і ад палітычных і эканамічных, так і ў культурных адносінах. Вышкім такой ізаляцыі з'яўляўся заняццям нашай прамысловасці і сельскай гаспадаркі. Нашы фабрыкі і заводы сталі іграваць сотні машын, разбураўліся бункі буйных прамысловых прадпрыемстваў.

У 1913 г. на буйных металургічных і тэкстыльных прадпрыемствах было 36 тысяч рабочых, а ў 1940 г. у тых-жа са- мых прадпрыемствах асталося толькі 17 тысяч рабочых і служачых. У Крэнгольскай мануфактуры ў Нарве працавала ў 1914 г. 14 тысяч рабочых, цяпер-жа праце краху больш 2 тысяч.

Ін беспрацоўных дасягнуў велізарных размераў. Беспрацоўны інтэлігентны аэспартамент ілі б'юліспітую рабочую сілу ў выглядзе практыкантаў. У Эстоніі тысячы беспрацоўных у вёсках і сёлах, якія знаходзяць работу толькі на паўтара-два месяцы ў годзе. Работы прыхоўваліся прасіць як мілашчуні.

Можна сустрэць многа рабочых, у якіх няма срэдаў, каб купіць самае неабходнае на прахарчаванне, не гаворачы ўжо аб плаці і абутку.

Сотні дзяцей школьнага ўзросту не мелі карацка хлеба. Нават буржуазныя газеты пісалі аб навукахавых, якія з дня ў дзень шукалі сабе страву ў памяншаных, калякіх беспрацоўныя б'юць не мелі магчымасці пракарміць сваіх дзяцей.

Буржуазныя заправы Эстоніі падпарадкавалі эканомію Эстоніі дракежніцкім дамаганнім імперыялістычных краін. Эстонскі народ аказваўся аб'яжараным знешняй запыманасцю больш чым у 186 мільянаў крон. Апрача таго, на шні эстонскага народа вісела больш чым 130 мільянаў крон ваенных даўгоў эстонскай буржуазіі, якія ілі на падрытку ў ваенных авантур супроць Савета Саюза і да падарожжя працоўных. Гаспадарка краіны была, такім чынам, прадана імперыялістычным дракежнікам, пераважным Эстоніі ў поўнакаліяльную краіну.

Эстонскія і замежныя капіталісты, скадзішчыя свае багалі за кошт налага грабжу працоўных, спабарнічалі намі сабой у б'юліспітаснай эканамічнай нашара рабочага класа, саянства і працоўнай інтэлігенцыі.

Жыццёвы ўзровень рабочых б'юў дэвонен да велікіх нізкіх ступені і стаў на адным з самых апошніх месцаў у Еўропе. Не лепш было становішча саянства. У Эстоніі б'юць каля 140 тысяч хутороў. Пераважная большасць з іх — гэта дробныя і сярэднія гаспадаркі, якія дэзоль звыклі канцы з канцамі. 15 тысяч безземельных селян марнеі. Зямля была аб'ектам спекуляцыі.

Эстонскае саянства было задулене даўгамі, падамамі і басюнымі штрафамі.

На шні саянства вісць больш 142 мільянаў крон даўгоў!

Не каўна таму, што тысячы хутороў штыто прадаюцца з малатка. На кожны прададны хутор прыхоўваўся ў сярэднім даўгоў 6 тысяч крон.

Сельская гаспадарка Эстоніі палікам застала ад капрысаў сусветнага рынку. Працоўнае саянства б'южалеся эканамічна-маніпалістычным капіталістам. У той час, як цэны на мясцовыя і заграшнічныя прамысловыя тавары, якія паскуаў селянін, як напрыклад, тэкстыль, земляробчы прылады вытворчасці, пукар, запалкі і т. д., — раслі, цэны на сельскагаспадарчыя тавары, якія прада селянін, штучна паніжалеся маніпалістычным аб'яжарамі: «Мясаскаспарт», «Мясаскаспарт» і ішн. Высокія цэны на прамысловыя тавары і нізкія на сельскагаспадарчыя тавары з усёй сілай узваралі як на саянства, так і на рабочых.

Прычынай б'южалеся і галечы народа было дракежніцкае гаспадаранне рэакцыйнай клякі. Пануючую ролю ў эстонскай буйнай прамысловасці, банкаўскай справе, буйным гандлі адбываўся замежны імперыялістычны капітал, клопатамі якога было толькі адно: як можна больш вышчыць прыбыткі з эстонскага рабочага і селяніна і перакачы іх за граніцу. Штыгодна вывозілася за граніцу да 200 мільянаў крон. Эстонскія рабочыя, селяне, інтэлігентныя павіны б'юць цярпець настану і голад, павіны б'юць сядзець на голодных паўку для таго, каб замежныя і эстонскія магнаты капітала мелі купіць і пракачыць жыццё.

Буржуазныя заправы, прышоўшыя сабе права манавольна выступалі ад імені эстонскай нацыі, на справе галдывалі

паліпайскага тэрора, турмаў і пакарэння смерцю.

У састві нашай Паўнамоцнай Камісіі ўваходзяць верныя сыны і дочкі эстонскага народа, якія да гэтага часу б'южалеся праследваліся і падваргаліся ганенням старага буржуазнага рэжыма, а цяпер стаі выбарнікам народа, уздыша свой лёс ва ўласныя рукі.

Тут, у зале пасяджэння Вярхоўнага Савета, знаходзіцца палітычны кіраўнік эстонскай арміі таварыш Павел Кеордо, якога ў 1924 годзе прыгаварылі да пакашчывай катаргі за тое, што ён, будучы дэпутатам парламента і дзесятом рабочага руху, самадзельна змагаўся супроць непабіскай і крыважэрнай эстонскай рэакцыйнай клякі. У нашых ратах знаходзіцца Юліана Тельман, б'южалеся саратіна замучанага катамі эстонскага народа палітала любімага прававіра Віктара Кінгісеп. Яго маладой д'юлічнай яна была прыгаворана да пакашчывай катаргі. Я мог-бы саянства на свой асабсты «вонты»: я два разы б'юў прыгаворан ваенным судом да катаргі за камуністычную дэінасы і 15 год прасядзе ў турмах буржуазнай Эстоніі. (Апладысменты.) Я магу назваць вам членаў нашай дэлегацыі таварышаў Абельса, Ойна, Муйа і ішнх, якія былі асуджаны на катаргу і ў турму за тое, што яны не б'южалеся раз'ясыня масам вучанне геныяльна правадору чалавечы — Леніна і Сталіна, узнімаў працоўных супроць сваіх прыгнатынікаў і абаранялі ішнхэ б'южалеся працоўных усяго свету — Саюза ССР. (Апладысменты.)

Страшным рэжым паліпайскага гнёту наваў у Эстоніі. Рэвалюцыйны авангард рабочага класа, саянства і працоўнай інтэлігенцыі б'юў наставілен па-за законам і падваргаліся крываваму беламу тэрору.

Працоўны народ Эстоніі, асабліка яго неустрашныя пераважы атрад — Камуністычная партыя Эстоніі павінына змагаўся супроць праівава імперыялістаў, супроць нававіна палітатратыі, за дружбу эстонскага народа з народамі Савета Саюза. Гэтай дружбе, якая была патрэбна эстонскаму народу, як наветра, прывяч рэакцыйная кляка імкнулася ўжыць перакачы, ствараючы кітайскую сіяну паміж нашымі народамі.

Цяпер гэта сіяна знішчана. Шырокія масы працоўных Эстоніі перакачылі, што ўлада эстонскай буржуазіі была ўладай ворагаў народа, што яна была супроць усяго творчага, супроць усяго блатароднага, што б'юць у нашым народе. Гэтай ўлада завяла краіну ў тупік. Вытворчыя сілы краіны не развіваліся і марнеі. У вышкім пажыма матэрыяльнага становішча за год нававіна буржуазнай рэакцыі рэзка зніжэўся натуральны прырост насельніцтва. Замест развіцця сапраўднай народнай культуры і навукі, народ атручвалі адам чалавечанавірацкага шавінізма.

Калі палітала заключэння пакта аб узаамаамаме паміж Эстоніяй і Савецкім Саюзам 28 верасня 1939 года насі Чырвонай Арміі перайшлі граніцы і нашы рабочыя і селяне прынялі іх з лікаваннем, у нашых сэрцах нарадзілася навіна аб б'южалеся вызваленні. Рэакцыйная кляка буржуазіі ў гэтым набліжанне канца свайго панавання і пачала з яшчэ большай лютасцю падаўляць працоўны народ, сабарыраючы пакт, распушчывалічы пакт аб СССР і яго добельнай Чырвонай Арміі, праваўраючы ваіну. Але наглым правактарам ваіны не прышоўся ажыццявіць сваіх тайных плаваў. Яны б'юць выкраты, іх іра была праітана. 21 чэрвеня 1940 года ўладу працоўнага народа Эстоніі змеў брудную банду правактару ваіны і паставілі ва ўладзе свай, нароны ўрад.

Новы ўрад праўе выбары ў новую Дзяржаўную думу. Выбары 14 і 15 ліпеня б'юць магчымым праяўленнем волі ўсяго працоўнага народа Эстоніі і з'явіліся гэрым прыгаворам для рэакцыі. Народ выбар свай сапраўдных прастаўнікоў, якія павіны б'юць інтарэсам народа рашыць карныя накітны жыцця Эстоніі.

Цяпер, калі было выбрана сапраўдны народнае прастаўніцтва, стала магчымым бесперакідна пераважыць у жыццё паліке жапанне працоўнага народа: устанавіць у Эстоніі Саветскую ўладу і ўключыць Саветскую Эстонію ў састві Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Гэце жапанне народа з'яўдэся гарала армія помшам у яго сэрцы.

На сотых сваіх мінутаў рабочыя, селяне і інтэлігенцыя далі перды наказ свайм выбарнікам у Дзяржаўную думу: Эстонія павіна стаць саветскай рэспублікай і ўвайсці ў састві Савета Саюза; ішнхэ бар'ер, створаны буржуазіяй і аддзяляючы эстонскі народ ад народаў Савета Саюза, навіне б'юць знішчаны.

На выбары 14 і 15 ліпеня Саюз Працоўнага Народу Эстоніі, у платформе якога было ўстанавіленне саветскага саянства і дружбы Эстоніі з Савецкім Саюзам, атрымаў амаль 93 проц усях паданых галасоў. У гэтым знішчана сваё яркае выражэнне воля народа.

Новая Дзяржаўная дума, упершыню свабодна і з небылай актыўнасцю выбрана народам, вырашала карныя пытанні жыцця Эстоніі, так, як гэтага халела пераважная большасць працоўнага народа. Дзяржаўная дума ўстанавіла Саветскую ўладу ў Эстоніі, аб'явіла яму ўсенародным дэкрэтам і перадала ў рукі дзяржавы банкі і б'юліную прамысловасць. Выконваючы волю народа Эстоніі, Дзяржаўная дума паставіла прасіць Вярхоўны Савет Саюза ССР аб прымаці Эстонскай Саветскай Рэспублікі ў састві СССР на тых-жа падставах, на

якіх уваходзяць у яго ўсе саюзныя рэспублікі. (Апладысменты.)

Эстонскія працоўны народ звязан з народам СССР даўношнімі брацкімі ўзаімі сумеснай барацьбой супроць царызма, супроць капіталістаў і памешчыкаў, якія прыгнатылі як рускіх, так і эстонскіх рабочых і селян. Сымалам нашай сумеснай рэвалюцыйнай барацьбы з'яўляюцца стараыя бавыя сцягі, пад якімі эстонскія рабочыя ілі на штурм царызма і капіталізма ў 1905 і ў 1917 годзе і якія мы сёння прынеслі сюды. (Бурныя апладысменты.) Гэтыя сцягі ў састві чорныя дні рэакцыі і паліпайскага тэрора нашы рабочыя захоўвалі як самую каштоўную для іх святліну.

Мы разам перажылі тры рэвалюцыі і жадаем дашер у адзінай дружнай сямі народаў СССР будаваць свабодную Саветскую Соцыялістычную Эстонію. (Бурныя апладысменты.)

Толькі ўступленне Эстоніі ў члены СССР гарантаваць для нашай дзяржавы сапраўдную незалежнасць і сувереннасць, забеспечыць для нашага народа свабоднае нацыянальнае развіццё, уздым нашай прамысловасці, сельскай гаспадаркі і напільна-нальнай культуры, магчымі росквіт добрабыту народа і росквіт нашай любімай радзімы.

Іменна таму Дзяржаўная дума Эстоніі паставіла 22 ліпеня 1940 г. звярнуцца ў Вярхоўны Савет Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік з прасбай аб прымаці Эстонскай Саветскай Соцыялістычнай Рэспублікі ў састві Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік у якасці Саюзнай рэспублікі, на тых-жа падставах, на якіх уваходзяць у Саюз Украінская ССР, Беларуска ССР і ішншы саюзныя рэспублікі, і выправавала адпаведную дэкларацыю, якую я маю чыстэ тут ачытаць:

«Дуіты годэ эстонскі народ пакутаў пад гнётам рэакцыйнага экспалататарскага рэжыма, падваргаліся грабжу і злічавленню, асуджаны на галечы і поўнакаліянае ішванне. Лёсам эстонскіх рабочых і працоўнай інтэлігенцыі б'юць храніцнае беспрацоўе і поўная няўпэўненасць у заўтрашнім дні. Эстонскае саянства пакутава ад беззямелья і малазямелья, ад д'югавога і палітатротага цяжара, ад ішнхэ растаўчыткы і спекуляцыі. Гаспадаранне рэакцыйнай клякі завяло краіну ў тупік. Народная гаспадарка Эстоніі прыхоўвала ў злічавленні. Яе вытворчыя сілы не развіваліся. Прырост насельніцтва ўсё змяншаўся. Нацыянальным даход ўсё больш падаў, паліпайскамы доўг усё больш узрастаў. Прамысловасць пачалава ва ўсё большую залежнасць ад замежнага капітала. Лёс сельскай гаспадаркі знаходзіўся ва ўладзе капрысаў сусветнага рынку. Такім чынам, усё больш павялічвалася гібельная для Эстоніі эканамічная і палітатрота залежнасць ад імперыялістычных дракежніцаў, ад замежных капіталістаў і банкіраў.

Аптыгародная палітыка старага, рэакцыйнага рэжыма прывяла Эстонію на край гібель. Эстонія пагражала небяспечна пераважыць у забуду імперыялістаў. У той час як кароны жыццёвыя інтарэсы эстонскага народа патрабавалі самага пестяга і ўсебаковага супрацоўніцтва паміж Эстоніяй і СССР, кляка былых прастаўнікоў Эстоніі ў шлоку народ у будаваць штучны бар'ер паміж народам Эстоніі і СССР.

У сваіх кармыных, вузкіх класовых інтарэсах яна селята варажыць паміж намі народам і народам СССР, культавірвала чалавечанавірацкі шавінізм. Яна прабавала ўжыць перакачы брацкім узаамаамаме нашага і саветскага народаў, перакачы нашай дружбе і маганню, непарушанаму саюзу з велікім намім суседам — непераможным Саюзам Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Стара ўрад стаў на шлях зрыну дагарова, заключанага Эстоніяй 28 верасня 1939 г., і зрадышні штучнаў нашу шраіну на шлях ваіны і гібель.

Замест дружбы народаў рэакцыйная кляка палітала элементарныя правы нацыянальнай меншасці, населяючых Эстонію, усяляк рэдукавала і праваправама міжпаліпайскаму ронн.

Цяпер, калі эстонскі народ разб'юў панаванне старага рэжыма — рэжыма гнёту і беспраці, уздыў у свае рукі лёс свай радзімы і вышаў на шырокі і светлы шлях будаўніцтва новага жыцця, настаў вялікі гістарычны час, калі выражалася ва ўсенародным галасаванні воля эстонскага народа да ўстанавілення новага саянства і непарушнай дружбы Эстонскай рэспублікі з Саюзам Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Дзяржаўная дума ўздынула ў тым, што толькі уваходжанне Эстоніі ў састві Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік забеспечвае сапраўдны суверенітэт нашай дзяржавы, свабоднае нацыянальнае развіццё нашага народа, росквіт нашай прамысловасці, сельскай гаспадаркі, нашай нацыянальнай культуры, магчымі уздым матэрыяльнага і культурнага добрабыту эстонскага народа, росквіт нашай любімай радзімы. Працоўны народ Эстоніі даўно звязан з народам СССР брацкімі ўзаімі сумеснай рэвалюцыйнай барацьбой з царызмам, з капіталістамі і памешчыкамі, прыгнатышнімі рускіх і эстонскіх рабочых і селян.

Эстонскі народ, уступішы ў брацкую вялікую сям'ю свабодных народаў краіны сацыялізма, разорне ўсе свае багалы і творчыя сілы і рука аб руку з працоўнымі СССР пойдзе ўперад на шляху будаўніцтва новага жыцця.

Толькі ў састві вялікага Савета Саюза і як роўнапраўны член брацкай сямі Савецкіх рэспублік эстонскі народ атрымае магчымасць уздыць сваё гаспадарку, развіць сваю нацыянальную культуру, забеспечыць напільнальнае роўнапраўе, забеспечыць мр, хлеб і сапраўдную свабоду працоўных Эстоніі.

Выконваючы з адзінадушна выражанай волі эстонскага народа, Дзяржаўная дума паставіла:

Прасіць Вярхоўны Савет Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік прымаць Э-

стонскую Саветскую Соцыялістычную Рэспубліку ў састві Савета Саюза і якасці Саюзнай Рэспублікі на тых-жа падставах, на якіх уваходзяць Украінская ССР, Беларуска ССР і ішншы саюзныя рэспублікі.

Няхай жыць свабодная Саветская Эстонія! (Бурныя апладысменты.)

Няхай жыць Вялікі Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік! (Бурныя апладысменты. Тав. Лаурыстын перадае Старшынству чаму Дзяржаўнай думы Эстонскай Рэспублікі. Усе ўстаюць. Працяглыя авяцыя.)

Мы, члены Паўнамоцнай Камісіі Эстонскай Дзяржаўнай думы, спадземся, што прасба Дзяржаўнай думы аб уваходжанні Эстонскай Саветскай Соцыялістычнай Рэспублікі ў састві Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік будзе задаволена Вярхоўным Саветам. (Бурныя, працяглыя апладысменты.) Тым самым дэіжыцца спазыяванні нашага рабочага класа, саянства і працоўнай інтэлігенцыі: свабодны эстонскі народ атрымае магчымасць разам з усімі народам Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік іці насустрач свайму светламу будучаму, пераадылачы ўсе пажыжкі на сваім шляху над кіраўніцтвам мудрай і Вялікай Усеазаўнай Камуністычнай Партыі (большавікоў) і нашага геніяльнага прававіра і наставініка Іосіфа Вісарыяна

Сталіна. (Бурныя, працяглыя апладысменты, пераходзячы ў авяцую, устаюць. Воклічы: «Таварышу Сталіну!»).

Прамова Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета Карэла-Фінскай ССР дэпутата Куусінена О. В.

Прамова сказана на фінскай мове

Таварышы дэпутаты! Мы заслушлі заяву Паўнамоцнай Камісіі Дзяржаўнай думы Эстонскай Рэспублікі, якая звярнулася да Вярхоўнага Савета з прасбай аб прымаці Эстонскай Саветскай Соцыялістычнай Рэспублікі ў састві Савета Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік у якасці Саюзнай рэспублікі, на тых-жа падставах, на якіх уваходзяць у Саюз Украінская ССР, Беларуска ССР і ішншы саюзныя рэспублікі, і выправавала адпаведную дэкларацыю, якую я маю чыстэ тут ачытаць:

«Дуіты годэ эстонскі народ пакутаў пад гнётам рэакцыйнага экспалататарскага рэжыма, падваргаліся грабжу і злічавленню, асуджаны на галечы і поўнакаліянае ішванне. Лёсам эстонскіх рабочых і працоўнай інтэлігенцыі б'юць храніцнае беспрацоўе і поўная няўпэўненасць у заўтрашнім дні. Эстонскае саянства пакутава ад беззямелья і малазямелья, ад д'югавога і палітатротага цяжара, ад ішнхэ растаўчыткы і спекуляцыі. Гаспадаранне рэакцыйнай клякі завяло краіну ў тупік. Народная гаспадарка Эстоніі прыхоўвала ў злічавленні. Яе вытворчыя сілы не развіваліся. Прырост насельніцтва ўсё змяншаўся. Нацыянальным даход ўсё больш падаў, паліпайскамы доўг усё больш узрастаў. Прамысловасць пачалава ва ўсё большую залежнасць ад замежнага капітала. Лёс сельскай гаспадаркі знаходзіўся ва ўладзе капрысаў сусветнага рынку. Такім чынам, усё больш павялічвалася гібельная для Эстоніі эканамічная і палітатрота залежнасць ад імперыялістычных дракежніцаў, ад замежных капіталістаў і банкіраў.

Аптыгародная палітыка старага, рэакцыйнага рэжыма прывяла Эстонію на край гібель. Эстонія пагражала небяспечна пераважыць у забуду імперыялістаў. У той час як кароны жыццёвыя інтарэсы эстонскага народа патрабавалі самага пестяга і ўсебаковага супрацоўніцтва паміж Эстоніяй і СССР, кляка былых прастаўнікоў Эстоніі ў шлоку народ у будаваць штучны бар'ер паміж народам Эстоніі і СССР.

У сваіх кармыных, вузкіх класовых інтарэсах яна селята варажыць паміж намі народам і народам СССР, культавірвала чалавечанавірацкі шавінізм. Яна прабавала ўжыць перакачы брацкім узаамаамаме нашага і саветскага народаў, перакачы нашай дружбе і маганню, непарушанаму саюзу з велікім намім суседам — непераможным Саюзам Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Стара ўрад стаў на шлях зрыну дагарова, заключанага Эстоніяй 28 верасня 1939 г., і зрадышні штучнаў нашу шраіну на шлях ваіны і гібель.

Замест дружбы народаў рэакцыйная кляка палітала элементарныя правы нацыянальнай меншасці, населяючых Эстонію, усяляк рэдукавала і праваправама міжпаліпайскаму ронн.

Цяпер, калі эстонскі народ разб'юў панаванне старага рэжыма — рэжыма гнёту і беспраці, уздыў у свае рукі лёс свай радзімы і вышаў на шырокі і светлы шлях будаўніцтва новага жыцця, настаў вялікі гістарычны час, калі выражалася ва ўсенародным галасаванні воля эстонскага народа да ўстанавілення новага саянства і непарушнай дружбы Эстонскай рэспублікі з Саюзам Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Дзяржаўная дума ўздынула ў тым, што толькі уваходжанне Эстоніі ў састві Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік забеспечвае сапраўдны суверенітэт нашай дзяржавы, свабоднае нацыянальнае развіццё нашага народа, росквіт нашай прамысловасці, сельскай гаспадаркі, нашай нацыянальнай культуры, магчымі уздым матэрыяльнага і культурнага добрабыту эстонскага народа, росквіт нашай любімай радзімы. Працоўны народ Эстоніі даўно звязан з народам СССР брацкімі ўзаімі сумеснай рэвалюцыйнай барацьбой з царызмам, з капіталістамі і памешчыкамі, прыгнатышнімі рускіх і эстонскіх рабочых і селян.

Эстонскі народ, уступішы ў брацкую вялікую сям'ю свабодных народаў краіны сацыялізма, разорне ўсе свае багалы і творчыя сілы і рука аб руку з працоўнымі СССР пойдзе ўперад на шляху будаўніцтва новага жыцця.

Толькі ў састві вялікага Савета Саюза і як роўнапраўны член брацкай сямі Савецкіх рэспублік эстонскі народ атрымае магчымасць уздыць сваё гаспадарку, развіць сваю нацыянальную культуру, забеспечыць напільнальнае роўнапраўе, забеспечыць мр, хлеб і сапраўдную свабоду працоўных Эстоніі.

Выконваючы з адзінадушна выражанай волі эстонскага народа, Дзяржаўная дума паставіла:

Прасіць Вярхо

Зводка Наркамзема БССР

аб ходзе сельскагаспадарчых работ у калгасах па раёнах рэспублікі на 5 жніўня 1940 года (у проц. да плана)

Table with columns: ОБЛАСЦІ І РАЁНЫ, Злата (саспана) азіяка і ярыяка, У тым ліку ў формах кавалява, АЗЫЯКА і ЯРЫЯКА, Выпрацавана, Рэспубліка або мясцова і горад (у проц. да перапрацоўкі), Зыгладзена паводле.

ІЛЬНАВОДЫ БССР ВЫЕХАЛІ У КАЛІНІНСКУЮ І СМАЛЕНСКІЮ ОБЛАСЦІ

У мінулым годзе на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ільнаводы БССР уступілі ў сацыялістычнае спаборніцтва з ільнаводамі Калінінскай і Смаленскай абласцей.

Для правяркі выканання сацыялістычнага дагавора днямі ў Калінінскую і Смаленскую абласці выехалі дзве брыгады беларускіх ільнаводаў. У складзе брыгады лепшыя ільнаводзі рэспублікі: звеняўская сельгасарцелі імя Варашылава, Талачынскага раёна, т. Машкарава, звеняўская ільнаводца калгаса «Врэдзір», Аршанскага раёна, т. Буракоўскага, галоўны арган Талачынскага райземадзета т. Магілавец, прадстаўнікі газет «Звязда» і «Советская Белоруссия» і іншыя.

БАГАТЫ ўРАДЖАЙ

СЛУЦК. Паспяхова праходзіць уборка багатага ўраджаю зернаў у калгасе «Першае мая». Поўнастаў ўбрава 80 гектараў жытня. Закончваецца жніво пшаніцы і ячменю. Разгорнута маладзёба. З кожнага гектара жытня калгаснікі замалячваюць па 14 цэнтнераў зярна.

Рэспубліканская нарада па пытанню апрацоўкі і загатоўкі ільну

Учора ў Мінску адкрылася рэспубліканская нарада работнікаў сістэмы загатоўкі сумесна з дырэктарамі ільнаводстваў і перадавымі ільнаводамі Саюзаў Беларусі. Усяго ў нарадзе прымаюць удзел звыш 200 чалавек.

Нарада заслухала даклад кіраўніка Беларускай рэспубліканскай камітэі загатоўкі ільну Мірошова аб выніках апрацоўкі і загатоўкі ільну ў 1939 годзе і пярэднях задатках у гэтым годзе. У справаках па дакладу выступілі тт. Гусёў, Загадскі, Сергушка і іншыя.

Выкананне плана торфзаводамі НАРКАМАТА МЯСЦОВАЯ ПАЛУНАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР ЗА 6 ЖНІЎНЯ (у процантах)

Table with columns: Заводы, Суттэльнае выкананне, Качэсцэнае выкананне.

Таварыская сустрэча футбольных каманд Мінска «Дынама» і Мінск «Дынама». На здымку адна з момантаў ігры. Фото І. Калачова.

Масква «Дынама» — Мінск «Дынама»

Таварыская сустрэча па футболе

Задоўга да пачатку таварыскага матча паміж маскоўскай паказальнай камандай таварыства «Дынама» — удзельніцай розыгрыша чэмпіяната ССРР па футболе па групе «А» і мінскай камандай «Дынама» — удзельніцай розыгрыша чэмпіяната па групе «Б», трыбуны мінскага стадыёна «Дынама» імя Кірава запоўніліся гледацямі.

Адразу пасля пачатку ігры каманда Мінска развіла інтэнсіўную атаку на вароты гасцей. Напору гаспадароў поля каманда Масквы праймавала добрае тэхніку ігры. Мінчане ўмела націскалі на вароты маскоўцаў, прымушваючы таленавітага вратара Масквы Медзведзэва моцна напружвацца.

Перавагу ў ігры каманда Мінска ўтрымлівае і да пачатку другога тайма. На 20-й хвіліне другога тайма каманда Мінска атрымлівае магчымасць біць штрафны ўдар з 11 метраў. Яго б'е Сініцын. Секунда — мяч у сетцы. Лік 1:0.

Тэмі ігры ўсё ўзмацняецца. Перад канцом другога тайма скажэцца вольны ігры каманды маскоўскага таварыства «Дынама». Ігра каманды Масквы становіцца ўсё больш ажыўленай. Гасці пераходзяць у атаку на вароты каманды Мінска. На 32-й хвіліне левым краем Трафімаву удаецца забіць мяч. Лік 1:1.

Да канца ігры астэяцца 5 хвілін. Гасці прадаўжаюць нападзіць на вароты мінчан. Мяч ля правага краю маскоўскага Сямічэстнага. Ён прыгожа вывадзіць яго. Удар — мяч у сетцы.

З лікам 2:1 у карысць каманды «Дынама» Масквы закончыўся ўчора гэты цікавы таварыскі матч па футболе. Каманда Мінска па сустрэчы з моцным праціўнікам іграла напружана. Асабліва добра ігралі футбалісты — сярэдня абарона Салаўёў, паўабарона Малаўкін і нападчыя тт. Шчыркоў і Чалак'ян.

ЗАРУБЯЖОМ

Праследванне ў Фінляндыі «Таварыства дружбы і міру з СССР» прадаўжаецца

ХЕЛЬСІНКІ, 6 жніўня. (ТАСС). Не абмяжоўваючы паліцэйскіх мераў супроць «Таварыства дружбы і міру з СССР», фінскія ўлады распарадзіліся абваліць з прадыемстваў тых, хто з'яўляецца членам гэтага таварыства. Многія рабочыя ўжо звыклі з завада «Металітас Тахтас», а таксама з прадыемстваў «Сілтасары», «Арабія» і іншых. На добрыя меры рэпрэсій сталі ў апошніх дзеньх частымі. Пры абваленні прадыемстваў звыклі заўважыць: «Нам трэба агенты маскаўцаў; працаваць будзе толькі тым, хто выйдзе з тавадружыі СССР і ўступіць у штуршок агучыўнае таварства і 30 тысяч рэйстравых брата-тоў. Азіяцкія бамбардзіраваля аэрадромы ў Тайпэі, каля Н'ю-Дэ-Лі, у

Англа-германская вайна

ЛОНДАН, 7 жніўня. (ТАСС). Міністэрства авіяцыі перадае, што ў ноч на 6 жніўня англійскія самалёты бамбардзіравалі ваенныя аб'екты ў Галаанды, Паўночнай Германіі, а таксама ў Віомары, на аэрадромы.

Зводка германскага камандавання

БЕРЛІН, 7 жніўня. (ТАСС). Вархуўнае камандаванне перадае наступную зводку: «Адзін германскі ваенны карабль патапіў рад непрыняцельскіх ганцзёвых суднаў агучыўнае таварства і 30 тысяч рэйстравых брата-тоў. Азіяцкія бамбардзіраваля аэрадромы ў Тайпэі, каля Н'ю-Дэ-Лі, у

Італьянская зводка ваенных дзеянняў

РЫМ, 7 жніўня. (ТАСС). Італьянскае камандаванне перадае наступную зводку: «Тры раз нашы павятраны сілы бамбардзіравалі нафтыны раён Хайфы. Падары ўжылі на новых нафтакоўшчыцах і распарэваліся на партавыя абудаванні. Усе самалёты выйшлі на базу. Паведмаляюць, што пажар, які ўзнік пасля першага налёту на Хайфу, прадаўжаецца некалькі дзён.

Заява Рузвельта аб пан-амерыканскім супрацоўніцтве

НЬЮ-ЁРК, 7 жніўня. (ТАСС). Агенства Асоцыяцыі Прэс паведамляе, што Рузвельт даў сёння ўвечерэ прадстаўніку Аргенціны, Чылі, Парагвая і Уругвая, прысутнічваючых на закончыўшайся нарадзе ў Гарне канферэнцыі. У гутарцы з прадстаўніцамі друку Рузвельт завіў, што сабранные краіны Заходняга паўшар'я авіяцыйным бонізам

Прафесіянальныя школы для моладзі Германіі

БЕРЛІН, 7 жніўня. (ТАСС). Па паведамленню доўжы, у германскіх прафесіянальных школах абучаецца моладзь ва ўзросце ад 14 да 18 год. Агучыўнакцыйныя прадметы праходзяць па вузкай праграме, паўтараючы профіцэна ў нармальнай агучыўнакцыйнай школе. Газета «Вестфэйер бешахтэр» указвае, што ў цэнтры ўвагі прафесіянальнай

ЧУТІ АБ ПРАДСТАЯЧАЙ АСТАЎЦЫ ўРАДА ПЕТЭНА

НЬЮ-ЁРК, 7 жніўня. (ТАСС). Агенства Юнайтэд Прэс перадае, што ў англійскіх дэмакратычных кругах атрыманы весткі аб тым, што ўрад Петэна ў бліжэйшы час можа пакінуць астаўку.

СПЫНЕННЕ ЭКСПАРТА ЗБОЖЖА З РУМЫНІІ

БУХАРЭСТ, 6 жніўня. (ТАСС). Гэты публікацыя паведамляе міністэрства публічнай эканоміі аб тым, што экспарт збожжа з Румыніі спыніўся з 1 жніўня гэтага года.

ПРАВЕДАМЛЕННЕ

8 жніўня, у 8 гадзін вечара, у Дому партыйнага актыва (малая зала) адбудзецца заняткі семінара сакратароў партыйных партарганізацый і дырэктараў прадыемстваў горада.

На семінары будзе праведзена субседацыя па пытанню авіяцыйнага бонізам.

На працягу года аб абавязковым акладным страхаванні прынята Вархуўным Саветам Саюза ССР 4 красавіка 1940 года.

ДА ВЕДАМА ПЛАЦЕЛЬШЫКАЎ АКЛАДНЫХ СТРАХАВЫХ ПЛАЦАЖОЎ

ВІЦЕБСКАЯ, ГОМЕЛЬСКАЯ, МІНСКАЯ, МАГІЛЕўСКАЯ, І ПАЛЕСКАЯ АБЛАСЦЕІ.

ОРГАНЫ ДЗЯРЖСТРАХА ПРАВОДЗЯЦЬ УЧОТ АБ'ЕКТАЎ СТРАХАВАННЯ

ВЫЛІЧННЕ СТРАХАВЫХ ПЛАЦАЖОЎ І УРУЧЭННЕ СТРАХАВЫХ ПАСВЕДАЧЭННЯЎ (ПАВЕДАМЛЕННЯЎ) СТРАХАВАЦЕЛЯМ. АБАВЯЗКОВАМУ АКЛАДНОМУ СТРАХАВАННЮ ПАЛЛЯГАЕ НАСТУПНАЯ МАЕМАСЦЬ:

- 1. У КАЛГАСАХ: а) будыні, інвентар, абсталяванне, транспартныя сродкі, прадукцыя, сыравіна і матэрыялы; б) пасевы сельскагаспадарчых культур (у тым ліку і тыя, якія знаходзяцца ў расадніках, парніках і ціпніках), пітомнікі і ўраджаі садаў, газдзішкі і вярэды; в) буйная рагатая жывёла, авечкі, козы і свіньні на ўросце ад 6 месяцаў; г) коні на ўросце ад 1 года, а племянныя малякны коней на ўросце ад 6 месяцаў.

ЗАКОНАМ УСТАНОЎЛЕНА НАСТУПНЫЯ ТЭРМІНЫ ўПЛАТЫ СТРАХАВЫХ ПЛАЦАЖОЎ:

- А. ДЛЯ КАЛГАСАЎ — 40% да 15 верасня, 30% — 1 лістапада, 30% — 1 снежня.
- Б. ДЛЯ ГРАМАДЗЯН — 50% да 15 верасня, 50% — 1 лістапада.

ГРАМАДЗЯНЕ І КАЛГАСЫ! УНОСЬЦЕ СТРАХАВЫЯ ПЛАЦАЖЫ, якія з вас прылічваюцца, да заканчэння тэрміна ўплаты. ЗА ПРАТЭРМІНАВАННЕ ўНІОСУ СТРАХАВЫХ ПЛАЦАЖОЎ НАЛІЧВАЮЦА ПЕНЯ І ПРАКІНУЦЬ 61 проц. а з калгасаў 0,65 проц. з кожнага дзень пратэроўкі.

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА НКФ БССР.

МІНВОДАКАНАЛІЗАЦЫІ ПАТРАБУЮЦА: АХРАННІКІ. ПРАДСТАЎЛЕНА ІНТЭРНЕТ. Звартацца па адрасу: Мінск, Віржавы вав., № 1, аддзел кадраў.

У аддзел аб'яў званіце па тэл. 21-360

ПРЫЁМ ЗАЯЎ У ШКОЛУ МЕДСЯСЯЧЭ ПРЫ ІНСТЫТУЦЕ АХОВЫ МАЦ'ЯРЫНСТВА І ДЗЯЦІНСТВА (АМД) ПРАЦЯГУТ да 20 жніўня г. г.

РЭСПУБЛІКАНСКІ ТРЭСТ ВІНАРОЧАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БЕЛАРУСІ ПАВЕДАМЛЯЕ ЗАШКАР'ЛЕНАМУ УСТАНОВАМ І ПРАДПРЫЕМСТВАМ, ШТО ЗАВОДЫ ТРЭСТА ПРЫМАЮЦЬ ДАВАЛЬСЯСЬКУ СЫРАВІНУ — ПЛАДЫ І ЯГДЫ — ДЛЯ ПЕРАПРАЦОЎКІ І ПРАДУЦЫЮ ПА ДАГАВОРНАСЦІ З ПАСТАЎШЧЫКАМ СЫРАВІНЦЫ. ЗАКАЗЫ на перапрацоўку сыравіны прымаюць наступныя ПЛОДАВІНАВАДЫ:

КНІГІ І ЦЭЛЫЯ ВІДЛІТЭКІ савецкіх і дэраволюцыйных выданяў купляе КНІЖНЫ МАГАЗІН КОГІЗА

ОРГАНАМ ДЗЯРЖАНАГА СТРАХАВАННЯ Г. МІНСКА патрэбныя агенты ПА ДОВВАЛЬНЫМ ВІДАМ СТРАХАВАННЯ. АВ УМОВАХ АПЛАТЫ ПРАЦЫ ДАВЕДАЦА ў Варашылаўскім, Кагановічым і Сталінінскім горадах — сярэньх інтэнсывах п'янонама, асобна і па тэл. 2838 21-660, 21-174, 22-000, а таксама ў Мінгуртэмаіні Дзяржстраха па тэл. № 20-846.

Калгасу супрацоўніку Беларускай катэгорыі трыста «Сельва-электромонтаж» выразае спэцыяльнае імяўскае ФУКСУ С. і з прычыны паслужыўнага аго гора — сярэнь Вадзік.

НАРКАМОНУ БССР ПАТРАБУЮЦА. МАШЫНІСТЫ. Звартацца: Дом урада, 8 паверх, пакой 311, аддзел кадраў.

Калгасу супрацоўніку Беларускай катэгорыі трыста «Сельва-электромонтаж» выразае спэцыяльнае імяўскае ФУКСУ С. і з прычыны паслужыўнага аго гора — сярэнь Вадзік.

Кр., М., Ш.

ВЫСОКІ ўРАДЖАЙ НАСЕННЯ КОК-САГЫЗА

СТАРЫЯ ДАРОП. Закончыўся збор насення кок-сагіза з двухгадовых плацанцый. З кожнага гектара ў сярэднім па раёну сабрана 66 кілограмаў высокакачэснага насення — у тры разы больш, чым намечалася па плане.

Брыгадзір па кок-сагізу калгаса «Шлях Ільіча» ордэнаносца М. Г. Паракна з трох гектараў сабраў і здаў дзяржа-

ве 274 кг. кандыпыйнага насення (91 кг. з кожнага гектара), за якое калгас атрымае 27 тысяч рублёў.

Калгас «Новы мір» (брыгадзір Адам Ботун) сабраў з кожнага гектара па 90 кг. насення.

Пачаўся масавы збор насення кок-сагіза з адгадавых плацанцый.

Аграном І. РЖУЦКІ.

Уп. Галоўлітбела № Г—1569.

ЗЯРНО ЛЯЖЫЦЬ ПАД АДКРЫТЫМ НЕБАМ

Калі едзе на чыгушцы з Мінска ў Гомель, на станцыях Жлобін, Буда-Шашэва і Уза можна бачыць карніны, якія выкілае сапраўднае абурэнне. Пад адкрытым небам ляжыць збожжа. Пшаніца і жытэ ссыпана на плясок і голую зямлю, тут-жа звален каменны вугаль,

цегла і розныя будаўнічыя матэрыялы. Ссыпанае ў бунты зярно нічым не прыкрыта, моцна і псуецца.

Масовыя савецкія і партыйныя арганізацыі не паклапаціліся савчасова нарыхтаваць склады для прыёму і хавання хлеба.

І. П. ДАМАРОНАК.

Мінск, друкарня «Звязда», Савецкая, 49.